7/344, 345

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

167

SAYI :B.07.0.GEL.0.40/4086- 236
KONU:

10.09.99-038425

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü'nün 09/08/1999 gün ve A.01.0.GNS. 0.10. 00.02-1470 sayılı yazısı.

Tarafımdan cevaplandırılmak üzere Bursa Milletvekili Sayın Oğuz TEZMEN tarafından verilen yazılı soru önergelerinde yer alan sorular ve bunlara ilişkin görüşümüz aşağıda açıklanmıştır.

Önergelerde yer alan sorular:

1- 4369 sayılı Yasanın 54. maddesiyle getirilen Gelir Vergisi Kanununun Geçici 47. maddesine göre 30.09.1998 tarihi itibariyle bloke edilen "nakit para, mevduat sertifikası döviz benzeri kıymetlerin" tutarı ayrı ayrı ne kadardır?

2- Hayat standardına tabi olup, yıllık beyanları hayat standardının altında olan yükümlü sayısı 1997 ve 1998'de ne kadardır?

3- 1996, 1997 ve 1998'de götürü usulde vergiye tabi gelir vergisi mükelleflerinin sayısı ne kadardır?

4- 04.05.1999 tarih ve 3986 sayılı Yasa ile getirilen "Ekonomik Denge Vergisi" , "Net Aktif Vergisi" "Ek Gayrimenkul Vergisi", "Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi" nin tahakkuk ve tahsilat miktarı nedir?

5- 20.11.1996 tarih ve 4213 sayılı Yasa ile beyanı öngörülen, "kıymetli maden ve ziynet eşyası"nın beyan edilen miktarı nedir? Bu beyan dolayısıyla tahakkuk ve tahsil edilen vergi miktarı ne kadardır?

6- 57 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği uygulaması çerçevesinde, menkul kıymetleri itfa tarihi itibariyle ellerinde bulunduranlara yapılan ödemelerden kesilen vergilere gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilen miktarı ne kadardır?

Sorulara ilişkin görüşümüz:

1- Bazı vergi kanunlarında değişiklik yapan 4369 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici 47 nci maddede, 29 Temmuz 1998 tarihi itibariyle sahip olunan ve mevcudiyeti Devlet tarafından veya Devlet güvencesinde tutulan kayıt ve siciller ve

7/344,3458

diğer kanaat getirici vesikalarla ispat edilen para ve alacak ile altın, döviz ve diğer mallardan karşılanan mal edinimleri ve harcamalardan hareketle bu Kanunun 82 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasına göre tarhiyat yapılmaması amacıyla, nakit para , döviz,mevduat sertifikası, çek ve benzeri kıymetleri 30 Eylül 1998 tarihi itibariyle en az bir gün süre ile bankalarda bulundurulması öngörülmüştür.

Maddede sayılan kıymetlerin bankalarda "blokajı" öngörülmemiş, herhangi bir hesapta bir gün süre ile tutulması yeterli görülmüştür. Dolayısıyla uygulama nedeni ile yapılan işlemleri diğer bankacılık işlemlerinden ayırmak mümkün değildir. Ancak, T.C. Merkez Bankası verilerinin incelenmesinden; mali milat uygulaması nedeniyle 4 milyar A.B.D. Doları ve 500 trilyon lirayı geçen tutarda nakit paranın bankacılık sistemi içinde kayıt altına alındığı anlaşılmaktadır.

2- 1997 yılında hayat standardı esasına tabi olan mükelleflerden 717.486' sı hayat standardı esasına göre tespit edilen tutarın altında beyanda bulunmuştur.

3- Götürü usulde vergiye tabi gelir vergisi mükelleflerinin sayısı; 1996 yılında 881.497, 1997 yılında 869.721, 1998 yılında ise 837.850 dir.

4- 04.05. 1999 tarih ve 3986 sayılı Yasayla getirilen "Ekonomik Denge Vergisi", "Net Aktif Vergisi" ve "Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi" nin tahakkuk ve tahsil miktarları yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Yılı	Tahakkuk(milyar)	Tahsilat(milyar)
Ekonomik Denge Vergisi	1994	25.284	20.719
	1995	4.839	2.963
	1996	2.168	554
	1997	1.748	405
	1998	1.438	335
Net Aktif Vergisi	1994	51.872	31.495
	1995	20.509	15.594
	1996	4.899	1.429
	1997	3.561	762
	1998	2.783	865
Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi	1994	657	657
	1995	233	93
	1996	151	76
	1997	114	53
	1998	128	70

7/344, 345
169

5- 20.11.1996 tarih ve 4213 sayılı Yasa kapsamında tahakkuk ve tahsil edilen vergi miktarları yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Yılı	Tahakkuk (milyar)	Tahsilat (milyar)
Kıymetli Maden ve Ziynet	1996	1.251	385
Eşyasından Alınan Vergi	1997	791	790

6- Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 7 numaralı bendine göre Hazine bonosu faizleri stopaja tabidir. Bu stopaj oranı anılan maddenin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile öteden beri sıfır iken, 30.09.1996 tarih ve 96/8635 sayılı Kararnamenin Eki Karar ile % 10 olarak belirlenmiş, 20.12.1996 tarih ve 96/8955 sayılı Kararnamenin Eki Karar ile % 12, 25.12.1997 tarih ve 97/10421 Kararnamenin Eki Karar ile % 6, 07.10.1998 tarih ve 98/11794 sayılı Kararnamenin Eki Karar ile de % 0 olarak yeniden belirlenmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi gereğince söz konusu gelirlerden yapılması gereken gelir vergisi stopajı, bunların itfası sırasında sahiplerinin gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmek üzere yapılmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 44 üncü maddesinde, beyannamede gösterilen kazançlardan kesilmiş olan verginin hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edileceği, mahsubu gereken miktar hesaplanan vergiden fazla olduğu takdirde, aradaki farkın mükellefin müracaatı üzerine kendisine iade edileceği hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesinde Hazine Bonosu itfa gelirleri ve diğer gelirleri üzerinden yapılan vergi kesintileri kurumlar vergisinden mahsup edilmekte, mahsuptan arta kalan tutar mükelleflerin talepleri üzerine iade edilmektedir.

Söz konusu iadeler belli bir tutarı aşması halinde, inceleme raporuna bağlanmak suretiyle yapılabilmektedir. Kurumlar vergisi beyannameleri uyarınca iadesi gereken verginin ne kadarının Hazine bonosu faiz gelirlerinden kaynaklandığı ise ancak yapılacak incelemelerle tespit edilebilecek bir husus olup, bu incelemeler yapılmadan iade edilecek tutar hususunda net bir bilgi sağlanamamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

S. Oral

Sümer ORAL
MALİYE BAKANI